

نه لی نه شره فی ده رویشیان و به رهه میکی نوی

پیناس جاف

ئه وه ی له نزیکه وه ئه لی ئه شره فی ده رویشیان بناسی، ده زانی چه نده ئه شقی نیشتمانه که ی فه رهاد و شیرین، ده بیوروژینی.

راسته ماموستا ده رویشیان ده میکه به فارسی ده نووسی و ئیسته ش بیگومان یه ک له چیرۆکنووسانی پیشه نگی ئیرانه و مۆرکیکی تاییه ت به به رهه مه کانیه وه دیاره، به لام بی سئ و دوو، ئه م زاته هه موو ده م هه ولئ داوه له رپی هه وینی به رهه مه کانیه وه ، خوڤه ویستی خوئی له حاند نیشتمانه که ی بنوینی.

ئاوردانه وه ییک له به رهه م و کتیبه چاپ کراوه کانی ده رویشیان روونکه ره وه ی ئه و راستی و حه قیقه ته یه هه ر له یه که م کورته چیرۆکه کانیه وه هه تا دوا به رهه مه کانی ، به رده وام هه ولئ داوه نه هیلی ئه و سوژه له گیانیا ، کپ بیته . ره نکه لای هه ندئ که س که هه موو شتی که به گویره ی دوخی رۆژ ده نرخین، ئه مه ئه وه نده زه حمه ت نه بیته .

لی ئه وانه ی ئاگیان له ره وتی به ره و پیشه وه چوونی ئه ده بیاتی فارسی هه یه و ده شزانن پان ئیرانیسته کان چه نده هه ول ده ده ن، هه موو هه ناسه بیکی نا فارسی هه ر له گه روودا بناسین، زیتر په ی به مه زنی یه کیکی وه ک ماموستا ده رویشیان ده به ن.

35-40 سال ته مه نیکی که م نییه بو نووسه ریک هه تا هاتوووه توانیویه له وا که شیکدا فره تر خوئی پیش بخت و نه ک هه ر له کاروان جئ نه مینی، بگره بو خوش یه ک له پیشه نکه کانی ئه و بواره بیته . ئه وه ی ئه مرۆکه ماموستا ده رویشیان دنه ده دا خامه که ی بو پاره و خزمه تی که لتوره که ی کوردان ، بخته گه ر، وه بزانه لای هه مووان روون بیته . به م رۆژانه له رۆژنامه و بلاقۆکه کانی فارسی دا چاوم به سووکه بابه تی له سه ر به رهه میکی نوی ماموستا ده رویشیان که وت که دوو هینده ی دی به وه دلگه شی کردم ئیدی زه مه ن به سه ر چوووه و رۆژگار ، رۆژگاری به رزبوونه وه ی ئالای پروناکییری کوردیهه .

به لگه ش بو سه لماندنئ ئه و راستیهه ئه وه نووسه ریکی ناسراوقه ت نایه ته نئ له به ر خو نواندن، خو به کاریکه وه سه رقال بکات، برپوای پی نه بیته . کاتی ماموستا ده رویشیان دئ و گه ره کیه تی ئاستی به رزی ئه ده بی کوردان ، لای فارسه کان خوئا بکات ، هیقیدار ده بین به سبه ی خویمان . نووسه ریک به سه ر ترۆپکه وه بیته ، من دلنیام ته نئ له به ر په زای دل نایه زه حمه تیکی زور وه به ر خو بدات و خوئی به شتیکه وه مزول بکات بایه خی له خواری بیته .

ئه وه ی ئاشنا به دونیای چیرۆک و رۆمانی کوردی بیته ، ده زانی ئه م به ستینه له ئه ده بی کوردی هه تا هاتوووه پیشکه وتی به خووه بینیهه . له چیرۆکی "ویژدان" ی ئه حمه د موختاری جافه وه بگره هه تا به ره ی چیرۆکنووسانی دوا ی ئه و، شوکر چیرۆکی کوردی به رده وام رپی گه شه ی برپوه . خویندنه وه ی به رهه مه کانی: "حه سه نی قزلجی"، "برایم ئه حمه د"،

"حوسین عارف"، "مه م"، "مه مه د موکری"، "شیرزاد حه سه ن"، "ره ئووف بیگه رد"، "حه مه فه ریق حه سه ن"، "به ختیار عه لی"، "عه تا نه هایلی" و زۆر چیرۆکنووسی دی کورد، سه لمینه ری ئه و حه قیقه ته یه که کاروانی ئه ده بی کوردی ئیدی وا به له ز، رپ ئ به ره و ئاسۆبکی هه ره پوون ده برپیت. کورد له م باره وه شوکر پشتی قایمه.

زۆر که له نووسه ری ئیو ترک، فارس و عه ره ب، دایکزاد کوردن، به لام له به ره ئه وه ی مخابن کورد به دریزایی دیرۆک، گه لیکی بنده ست بووه، گه شه و به رزبوونه وه ی ئاستی هزری و چاندی کوردان، له و ولاتانه دا به گویره ی زوانی زال بووه. ئه گینا هیچ لیی دوو دل نیم کورد ئه مرۆکه ده و له مه ندرتین ئه ده بیاتی ده بوو، هه ره چه نده ئیستی شوکر هه نگاوی باش هه لگیراوه.

ئه م چه ن دیره بیانووئیک بوو بو ناساندنی به رهه میکی نوپی ماموستا ده رویشیان که به م پۆژانه برپاره ره وانه ی بازاری کتیبان بیت. کورته چیرۆکی هاوچه رخی کورد که داگری کۆمه له کورته چیرۆکنیک له نووسه رانی هاوچه رخی کورده، به وه رگیپانی نووسه ری کوردی فارسی نووس "ئه لی ئه شره فی ده رویشیان"، له لایه ن په خشکاری "چه شمه" وه ره وانه ی بازاری کتیب ده کرئ.

ئه لی ئه شره فی ده رویشیان سه باره ت به و به رهه مه ده بیژئ: کۆمه له کورته چیرۆکی کوردی داگری 25 کورته چیرۆکه که له کۆنترین کورته چیرۆکه کانی کوردییه وه به رهه می "حه سه نی قزلجی"، له ساللی 1950 زایینی و هه ره ها به رهه می چیرۆکنووسانی ناوئاشنای کورد وه ک: "شیرزاد حه سه ن"، "ره ئووف بیگه رد"، "نه جیبه ئه حمه د" و ..هته.

ماموستا ده رویشیان له پیشه کی کتیبه که دا به دوور و دریزئی و تییر و ته سه لی له سه ره ده ب و که لتوری کوردی و تایبه ت مه ندیی چیرۆکه کانی نیوئه و به رهه مه که و تۆته باس.

هه وینی به رهه می زۆربه ی ئه و چیرۆکنووسانه ئاواره بی، ده ره ده ری و مال وه کۆلی و قه لاچۆ کرانی کوردانه که زۆربه یان به شیوه ی ریالیزمیانه نووسراون. هه لبه ت له چه ندئ له و کورته چیرۆکانه، چه ن ماک و ره گه ز و توخمیک له سورریالیزمیش به رچاو ده که وئ.

نووسه ری کتیبی: "هه ره سالان"، هه ره ها ئه لی: باوه کو من کوردم و کوردی زوانی دایکزادمه، لی بو وه رگیپانی ئه م کورته چیرۆکانه که به سۆرانی نووسراون له هه ندئ شویندا، پر تووشی گرفت و زه حمه ت ده بووم که به هاریکاری برپیک له هه فالان، ئه وه م بو هاسان ده بوو.

ئه م کتیبه نیزیکه ی 400 پووپه ره که به م زووانه په خشکاری "چه شمه"، له تاران بلاوی ده کاته وه.